

Piękne centrum Nowogrodźca

Beneficjent: Gmina Nowogrodziec

Tytuł projektu: Rewitalizacja płyty ul. Rynek i ul. Kościuszki w Nowogrodźcu

Wartość projektu: ponad 5,2 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: ponad 3,3 mln zł

Rewitalizacja ścisłego centrum Nowogrodźca objęła między innymi wymianę nawierzchni drogowej, chodników i

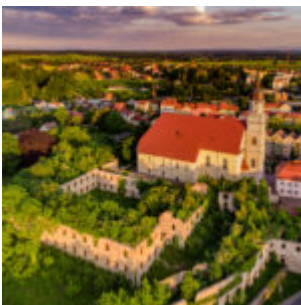
zagospodarowanie zapleczy budynków mieszkalnych znajdujących się w Rynku oraz przy ul. Kościuszki w obrębie murów obronnych. Powstały miejsca postojowe i parkingi, teren zazielenił się dzięki nowym nasadzeniom, a zainstalowany monitoring miejski przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa. Cała przestrzeń jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W miastach takich jak Nowogrodziec rynek to nie tylko atrakcja turystyczna, ale również miejsce spotkań.

W tym roku miasto obchodzi 786. rocznicę nadania praw miejskich z rąk księcia Henryka Brodatego, choć historia jego powstania sięga kilkudziesięciu lat przed nadaniem praw. Wówczas to książę przy starej osadzie na szlaku handlowym wiodącym z Wrocławia do Lipska założył zamek myśliwski, by potem podarować go żonie, Jadwidze Śląskiej. Pod koniec XV w. miasto zaczęło się intensywnie rozwijać – uzyskało przywilej warzenia i sprzedaży piwa oraz zorganizowania targu solnego, wtedy też powstał pierwszy wodociąg.

Ważnym wydarzeniem w dziejach Nowogrodźca było przybycie w połowie XVI w. garncarza Jonasza Andersa, który uruchomił pierwszą garncarnię i zapoczątkował intensywny rozwój rzemiosła ceramicznego. Od tej pory Nowogrodziec rywalizował z Bolesławcem w produkcji wyrobów garncarskich. Przejawem tej rywalizacji była między innymi ambicja posiadania największego garnca na świecie. W 1753 roku palmę pierwszeństwa objął Bolesławiec, gdzie powstało naczynie o pojemności 1900 litrów, ale sto lat później w Nowogrodźcu mistrz garncarski, August Franke, wykonał garniec prawie dwukrotnie większy.

W 1900 roku miasto otrzymało prąd elektryczny, rok później centralę telefoniczną, za kolejne trzy lata – dworzec kolejowy.

Fot.: Grzegorz Matoryn

Beneficiary: Nowogrodzic municipality

Project Title: Revitalisation of paving in the market square (Rynek) and in Kościuszki street in Nowogrodzic

Project Value: over PLN 5,2 million

UE financing value: over PLN 3,3 million

Revitalisation of the strict centre of Nowogrodzic encompassed i.e. replacement of road surfaces, pavements, development of the back offices of residential buildings located in the market square (Rynek) and in Kosciuszki street within the fortifications. There are new car parks and stop over areas, and thanks to new planting the whole area became greener while newly-installed monitoring system enhances citizens' safety. The city space is also adjusted to the disabled' needs. In towns such as Nowogrodzic, the city centre is not only an attraction but also a meeting place.

Although the historical background of the town dates back as far as several dozen years before receiving civic rights, this year Nowogrodzic celebrates the 786th anniversary of being granted civic rights by the Duke Henry the Bearded. The Duke

established a hunters' castle near an old settlement, on a trading route leading from Wrocław to Leipzig, which he later gifted to his wife, queen Jadwiga of Silesia. At the turn of the 19th century, the town was in its full bloom – as the first town it obtained a privilege of brewing and trading beer and organising a salt market. It was then, when the first water mains were created.

An event which played a significant role in the history of Nowogrodzic, was the arrival in the town of Jonas Anders, a potter, who opened pottery and initiated an intensive development of ceramics craft. From that moment on Nowogrodzic and Bolesławiec became the main competitors in the pottery production. An expression of that rivalry was a strive to own the biggest pot in the world. In 1753 Bolesławiec became the leader, having produced a 1900-liter-pot, whereas a hundred years later, a master of pottery from Nowogrodzic, August Franke, made a pot twice as big as that of 1753.

In 1900 the town welcomed electrification, a year later, a landline was set up while three years afterwards, a railway station was built.

**Sanktuarium na górze
Iglicznej „Maria Śnieżna”**

Beneficjent: Rzymskokatolicki Kościół Rektoralny Sanktuarium Matki Bożej Przyczyny Naszej Radości „Maria Śnieżna”

Tytuł projektu: Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej Rektoratu Sanktuarium Matki Bożej Przyczyny Naszej Radości „Maria Śnieżna” w Górze Iglicznej

Wartość projektu: prawie 1,7 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: blisko 1,4 mln zł

Góra Igliczna od dawna stanowi cel wycieczek i pielgrzymek. W połowie XVIII wieku mieszkaniec wioski Wilkanów, Krzysztof Veit, wracając z pielgrzymki do Mariaszell (Austria), przywiózł

wykonaną z drewna lipowego, ludową kopię figury Matki Bożej z tamtejszego sanktuarium. Umieszczono ją na buku, blisko szczytu. Podczas gwałtownej burzy drzewo złamało się, ale figurka ocalała nienaruszona. Widząc w tym działanie Opatrzności Bożej przeniesiono ją w inne miejsce, gdzie początkowo zbudowano małą drewnianą kapliczkę, a później, tj. w 1781 roku, rozpoczęto budowę sanktuarium maryjnego. Sława figurki rozprzestrzeniała się szybko dzięki licznym cudownym uzdrowieniom i łaskom, które były jej przypisywane. Kościół kilkakrotnie doczekał się remontu i rozbudowy, w wyniku których zyskał wieże, plebanię, krużganki i tarasy.

W latach 2008-2011 przy pomocy funduszy unijnych przeprowadzono prace remontowo-konserwatorskie wraz infrastrukturą towarzyszącą oraz zabezpieczeniem przeciwpożarowym i instalacją systemu monitoringu. Natomiast w ubiegłym roku zakończyła się kompleksowa modernizacja energetyczna, która zmniejszyła zużycie energii. Budynek został ocieplony, zyskał nowe drzwi i okna, system wentylacji, a także nowy system centralnego ogrzewania przy zastosowaniu odnawialnych źródeł energii.

Sanktuarium każdego roku odwiedza wielu turystów i pielgrzymów, a ze względu na jego szczególny charakter i malownicze położenie odbywają się tam często uroczystości ślubne oraz chrzty. Szczyt Iglicznej jest doskonałym punktem widokowym na Ziemię Kłodzką i otaczające ją pasma górskie.

Fot.: Natalia Górecka

Beneficiary: Roman-Catholic Rectoral Sanctuary of the Holy Mother, the cause of Our Joy “Snowy Mary”

Project title: A complex energetic modernization of the Rectorate Sanctuary of the Holy Mother, the cause of Our Joy “Snowy Mary” service building in Góra Igliczna

Project Value: nearly PLN 1,7 million

UE financing value: nearly PLN 1,4 million

Góra Igliczna has been the destination of numerous trips and pilgrimages for a long time. In mid 17th century a dweller of

the Wilkanów village, Krzysztof Veit, was on a pilgrimage to the Sanctuary in Mariazell (Austria), from where he brought a basswood made, folk copy of a Holy Mother figure.

The figure was placed on an oak tree, close to the mountain summit. Once, during a storm the oak tree broke but the figure survived untouched. It was perceived as an act of Divine Providence; the figure was relocated to another place and a small chapel was built there. Afterwards, i.e. in 1781, the construction of the Mary Sanctuary began. The figure quickly became famous and its fame was spreading quickly thanks to numerous cures and graces assigned to the figure. The church itself was rebuilt and extended several times, and as a result it gained a tower, rectory, cloister and terraces.

In 2008-2011, thanks to EU financing the sanctuary underwent renovation – maintenance works which also included the adjacent infrastructure and fire protection as well as installing a monitoring system. Last year, in turn, a complex energetic modernisation works were completed which reduced the amount of used energy. The building was insulated, new windows and a ventilation system were installed plus a new central heating system based on renewable sources of energy.

Every year the Sanctuary is visited by many tourists and pilgrims while its exceptional character as well as picturesque location make it a perfect choice for a wedding or christening ceremony. The summit of Igliczna is an ideal viewpoint on the Klodzko Land and the surrounding mountain ranges.

Gmina Trzebnica inwestuje w bezpieczeństwo

Beneficjent: Gmina Trzebnica

Tytuł projektu: Zakup średniego samochodu ratowniczo – gaśniczego wraz z wyposażeniem dla OSP w Skoroszowie

Wartość projektu: prawie 900 tys. zł

Wartość dofinansowania z UE: ponad 650 tys. zł

Na terenie Gminy Trzebnica działa osiem jednostek ochotniczej straży pożarnej. Włodarze gminy bardzo dobrze zdają sobie sprawę z tego, jak ważne jest bezpieczeństwo mieszkańców i że poza ofiarnością strażaków niezwykle ważny jest również sprzęt jakim dysponują podczas akcji gaśniczych. Jedną z potrzebnych inicjatyw wspierających OSP był zakup nowego wozu strażackiego wraz z wyposażeniem, który na swoje 70-lecie otrzymała Ochotnicza Straż Pożarna w Skoroszowie. Nowoczesny samochód „MAN”, który może pomieścić sześciu strażaków jest wyposażony w zbiornik wodny o pojemności 4000 dm³ oraz działko wodne. Nowy pojazd gmina zakupiła z pomocą środków unijnych, dzięki czemu znacznie poprawiła się sprawność jednostki, a co za tym idzie również bezpieczeństwo mieszkańców.

Audycja o zakupie nowego sprzętu do akcji gaśniczych dla strażaków ze Skoroszowa

http://rpo.dolnyslask.pl/wp-content/uploads/2020/01/25.10-unijne-strazacy-Skoroszow_3f.mp3

Beneficiary: Trzebnica municipality

Project title: Purchase of medium-class, fully equipped fire and rescue vehicle for Volunteer Fire Fighters in Skoroszów

Project Value: nearly PLN 900 000

UE financing value: above PLN 650 000

There are nine active units of Volunteer Firefighters in the Trzebnica municipality. The town authorities are very well aware of how important the citizens' safety is, as well as of the fact that besides the firefighters' engagement, it is also all about the equipment they use when in rescue action. One of supporting initiatives needed there was the purchase of a new medium-class fire and rescue vehicle, fully equipped, which was received by Volunteer Firefighters' units in Skoroszów on their 70th anniversary. A modern 'MAN' model of a vehicle can seat 6 crew members, is equipped with a 4000 dm³ water tank and a water canon. The new vehicle was financed with EU funds and it contributed to the improvement of fire brigade's efficiency as well as citizens' safety.

Kościół Pokoju w Świdnicy - największa drewniana barokowa świątynia w Europie

Beneficjent: Parafia Ewangelicko-Augsburska p.w. św. Trójcy w Świdnicy

Tytuł projektu: Zachowanie unikatowego dziedzictwa kulturowego UNESCO poprzez utworzenie szlaku epitafiów w Kościele Pokoju w Świdnicy i rewitalizację przykościelnego cmentarza

Wartość projektu: prawie 2,7 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: ponad 2 mln zł

Historia powstania Kościoła Pokoju w Świdnicy jest szczególna i niezwykle ciekawa. Został on zbudowany w 1657 roku za zgodą cesarza Ferdynanda III Habsburga, który w geście tolerancji pozwolił ewangelikom na zbudowanie po jednym kościele pokoju w Świdnicy, Głogowie i Jaworze. Z powodu warunków jakie postawił cesarz względem jego budowy, powstanie świątyni wydawało się praktycznie niemożliwe. Mówiły one o tym, że budowla ma powstać poza granicami miasta, nie może posiadać wież i dzwonnicy oraz ma być zbudowana wyłącznie z nietrwałych materiałów (np. gliny, drewna, piasku). Sama budowa nie mogła natomiast trwać dłużej niż rok. Ukrytym celem cesarza było to, aby świątynia nie przetrwała próby czasu. Cel ten nie został jednak osiągnięty. Zaledwie 10 miesięcy po rozpoczęciu prac w świątyni, została tam odprawiona pierwsza msza święta.

Warto podkreślić, że dużą rolę przy powstawaniu kościoła pełniła miejscowa ludność, która dostarczała drewno oraz zdobywała pieniądze na dokończenie budowy. Ostatecznie w 2001 roku Kościół trafił na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO i jest największą drewnianą barokową świątynią w Europie (może pomieścić aż 7,5 tysiąca osób).

Aby przyciągać kolejne rzesze turystów i podkreślać walory tego miejsca, parafia do której należy kościół postarała się o środki unijne na zagospodarowanie pięknego terenu wokół świątyni. Wytyczono nowe alejki, zamontowano oświetlenie i monitoring oraz odnowiono zabytkowe nagrobki na przykościelnym cmentarzu. Powstał tam również szlak epitafiów, które obrazują historię z okresu od XVII do XX w. Znajdą się na nim m.in. dewiza heraldyczna pastora Sigismunda Ebersbacha z XVII w., epitafium Marii Elisabeth Raupbach (1686-1705), godło cechu szewców z 1697 r., czy tablica jubileuszowa z okazji 400-lecia

urodzin M. Lutra z 1883 r.

Za środki unijne parafia zakupiła również sprzęt multimedialny oraz odrestaurowała drewnianą altanę znajdującą się na cmentarzu, która jest teraz również przestrzenią wystawienniczą.

Wszystkie wykonane prace z pewnością wpłyną na wzbogacenie oferty kulturalnej tego zabytkowego kościoła. Do najważniejszych odbywających się tu wydarzeń, ze względu na bardzo dobrą akustykę oraz piękne wnętrza, należą m.in. festiwal Wratislavia Cantans oraz Międzynarodowy Festiwal Bachowski.

Beneficiary: The Evangelical-Augsburg Parish under the invocation of the Holy Trinity in Świdnica

Project title: Maintaining unique UNESCO cultural heritage by means of creating a trail of epitaphs in the Church of Peace in Świdnica and revitalization of the churchyard

Project value: almost PLN 2.7 million

UE financing value: over PLN 2 million

The history behind the Church of Peace in Świdnica is unique and exceptionally interesting. The church was built in 1657 by

consent of the emperor Ferdinand the Third of Habsburg who, in a gesture of tolerance, allowed the Evangelists to build one church per town, respectively in Świdnica, Jawor and Głogów. The conditions the emperor set for the church construction made it practically impossible to build the church. Some of the requirements set out for building the church stated that it should stand outside of the town, that there may not be any towers or bell towers, and that only non-durable materials could be used (e.g. clay, wood or sand). The timeframe set for the very construction of the church restricted the duration of the project into no longer than one year. The hidden goal the emperor had in mind was for the construction not to survive the time. Yet, his goal was not achieved. Within only 10 months from the construction set off, the first holy mass was held in the church.

What is worth mentioning is a huge role and contribution of local people who supplied both wood and finance to finish the construction of the church. Eventually, in 2001, the church was inscribed on the World Heritage List of UNESCO and has ever since then been the biggest wooden baroque religious building in Europe (it can room over 7.5 thousand people).

To attract more tourists and emphasize the uniqueness of the place, the church parish applied for the EU financing to enhance the beauty of the churchyard. Thus, new alleys were laid down, new lighting and monitoring were installed, and the churchyard's historic tombstones were renovated. It was also possible to create an epitaphs' trail picturing the history of the period from the 17th to 20th century. Apart from that one can also find now a national motto of the reverend Sigismund Ebersbach of the 17th century, an epitaph of Mary Elisabeth Raupbach (1686-1705), the emblem of the shoemakers' guild of 1697, or an anniversary board from 1883 commemorating the 400th

birthday of Martin Luther.

Thanks to the EU donation the parish also purchased multimedia equipment and renovated a wooden summerhouse in the churchyard which is used for exhibition purposes nowadays.

All works that have been done will surely enrich a cultural offer of this historic church. Owing to the church particularly good acoustics as well as its beautiful interiors, a number of popular events take place there, some of which include Wratislavia Cantans or the International Johan Sebastian Bach's Music Festival.

**Nowe domy pomocy społecznej
we Wrocławiu**

Beneficjent: Gmina Wrocław

Tytuł projektu: Utworzenie dziennych domów pomocy przy ulicach Semaforowej 5 oraz Karmelkowej 25 we Wrocławiu

Wartość projektu: ponad 6 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: ponad 3,5 mln zł

Dzienne domy pomocy społecznej to miejsca, w których osoby wymagające opieki, np. niesamodzielne, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, mogą liczyć na pomoc opiekunów w codziennym życiu. Chcąc wyjść naprzeciw dużemu zapotrzebowaniu, Gmina Wrocław postarała się o środki unijne i w 2019 roku otworzyła trzy nowe placówki przy ul. Karmelkowej i Semaforowej. W nowopowstałych obiektach utworzono m.in.

świetlice, sale wypoczynkowe, jadalnie oraz gabinety specjalistyczne. Zakupiony został również sprzęt służący do rehabilitacji osób z zaburzeniami funkcji poznawczych. Seniorzy mogą brać udział w imprezach kulturalnych, zajęciach terapeutycznych, warsztatach plastycznych. Wsparcie osób starszych w codziennych sprawach oraz stworzenie dla nich bezpiecznego miejsca do spędzania czasu było główną ideą inwestycji. Otwarte obiekty są również dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami.

Gmina Wrocław kompleksowo wspiera seniorów – postarała się również o środki unijne na utworzenie miejsc dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym właśnie we wspomnianych domach pomocy.

Audycja o rozbudowie domów pomocy społecznych przy ul. Karmelkowej i Semaforowej we Wrocławiu

<http://rpo.dolnyslask.pl/wp-content/uploads/2020/01/26.08-unijna-audycja-Karmelkowa.mp3>

Beneficiary: The Wrocław Municipality

Title of the project: Creation of a day care centre at ul.

Semaforowa 5 and ul. Karmelkowa 25 in Wrocław

Value of the project: over PLN 6 million

Value of co-financing from the EU: over PLN 3.5 million

Day care centres are places where people who have care needs, e.g. dependent people, seniors, people with disabilities, can count on the assistance of caregivers in everyday life. In order to meet the high demand, the Wrocław municipality managed to obtain EU funds and in 2019 opened three new centres at ul. Karmelkowa and ul. Semaforowa. The newly created facilities include common rooms, recreation rooms, dining rooms and specialist treatment rooms. Equipment for the rehabilitation of people with cognitive impairment was also purchased. Seniors can take part in cultural events, therapeutic activities and art workshops. Support for the elderly in everyday matters and creating a safe place for them to spend time was the main idea of the investment. Open facilities are also adapted for people with disabilities.

The Wrocław municipality provides comprehensive support for seniors – it also managed to obtain EU funds for the creation of places for people at risk of social exclusion in the aforementioned care centres.

Recykling katalizatorów – tak odzyskujemy metale szlachetne

Beneficjent: KAT-RECYKLING Sp. z o.o.

Tytuł projektu: Wdrożenie innowacyjnej technologii przerobu katalizatorów samochodowych w celu wytwarzania metali szlachetnych

Wartość projektu: ponad 300 tys. zł

Wartość dofinansowania z UE: prawie 142 tys. zł

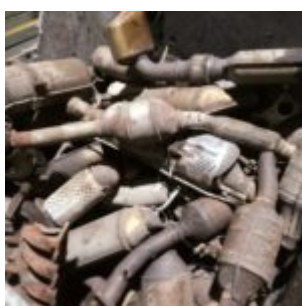
Nowy katalizator samochodowy to spory wydatek – jego koszt można liczyć nawet powyżej tysiąca złotych. Średnio co cztery lata należy go wymienić, jednak gdy się zużyje, nie wyrzucaj go. Oddając do recyklingu specjalistycznej firmie możesz odzyskać część pieniędzy, a dodatkowo zrobić coś dobrego dla środowiska.

Zużyte katalizatory, w których znajdują się metale szlachetne takie jak platyna, pallad czy rod, są niezwykle atrakcyjnym przedmiotem do recyklingu. Przerobienie 2 ton starych katalizatorów pozwala uniknąć wydobycia 150 ton rudy i całego szeregu etapów następczych, prowadzących do otrzymania czystego metalu. Pozwala też uzyskać 1-3 kg platyny!

Obecne trendy rynkowe wskazują, że w najbliższych latach zapotrzebowanie na metale szlachetne w przemyśle będzie wzrastać. Przyczyną jest choćby sukcesywny rozwój przemysłu motoryzacyjnego, który w ogromnym stopniu bazuje na wykorzystaniu metali. Recykling metali szlachetnych przynosi wiele wymiernych korzyści, zarówno ekologicznych (zmniejszenie nakładów energii, redukcja zanieczyszczeń, ochrona zasobów naturalnych, odciążenie składowisk odpadów), jak i ekonomicznych (stabilizacja cen metali na rynku). Największym jednak problemem w branży jest w chwili obecnej brak

odpowiednio opracowanych technologii, które umożliwiłyby przerób katalizatorów i odzysk metali szlachetnych w sposób efektywny ekonomicznie i precyzyjny pod względem jakości końcowego produktu. Technologie wykorzystywane obecnie w Polsce mają istotne wady, przede wszystkim obejmujące bardzo duże straty materiałów, które wpływają z jednej strony na niską opłacalność, a z drugiej na niewystarczające parametry techniczne i funkcjonalne końcowego produktu.

Inwestycja firmy KAT-RECYKLING ze Świdnicy polega właśnie na opracowaniu i wdrożeniu innowacyjnej technologii recyklingu katalizatorów samochodowych, która umożliwia wytwarzanie wysokiej jakości metali szlachetnych, bardzo pożądanym we współczesnym przemyśle.

Beneficiary: KAT-RECYKLING Limited Liability Company

Title of the project: The implementation of an innovative technology for the processing of car catalysts for the production of precious metals

Value of the project: over PLN 300,000

Value of co-financing from the EU: almost PLN 142,000

A new car catalyst is a considerable expense – it can cost even over a thousand PLN. On average, every four years it should be replaced, but when it is worn out, do not throw it away. By recycling to in specialized company, you can recover some money and additionally do something good for the environment.

Worn catalysts containing precious metals such as platinum, palladium or rhodium are extremely attractive recyclable items. Recycling of 2 tons of old catalysts makes it possible to avoid the extraction of 150 tons of ore and a whole series of follow-up steps, resulting in obtaining pure metal. It also makes it possible to obtain 1-3 kg of platinum!

Current market trends show that the demand for precious metals in industry will increase in the coming years. The reason for that is, for instance, the successive development of the automotive industry, which is largely based on the use of metals. Recycling of precious metals brings many tangible benefits, both ecological (reduction of energy expenditure, reduction of pollution, protection of natural resources,

lesser burden of landfills) and economic (stabilization of metal prices on the market). However, the biggest problem in the industry at the moment is the lack of properly developed technologies that would allow the processing of catalysts and recovery of precious metals in an economically effective and precise manner in terms of the quality of the final product. Technologies currently used in Poland have significant disadvantages: first of all, they involve very high waste of materials, which on the one hand affects low profitability, and on the other hand the insufficient technical and functional parameters of the final product.

The investment of the KAT-RECYKLING company from Świdnica consists precisely in the development and implementation of an innovative technology for recycling of car catalysts, which allows the production of high-quality precious metals, very desirable in modern industry.

Obwodnica Jeleniej Góry

Beneficjent: Miasto Jelenia Góra

Tytuł projektu: Obwodnica południowa Jeleniej Góry – Etap II

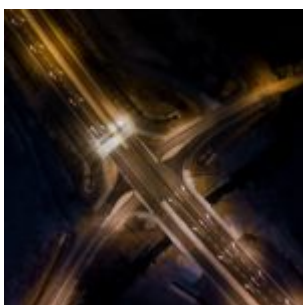
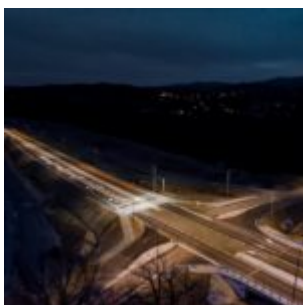
Wartość projektu: prawie 56 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: prawie 43 mln zł

Obwodnica Maciejowej to jedna z największych inwestycji infrastrukturalnych prowadzonych w ostatnich latach w okolicach Jeleniej Góry. Ułatwi ona życie nie tylko mieszkańcom miasta ale również odwiedzającym te tereny turystom. Dotychczas, zmierzając do Kotliny Jeleniogórskiej,

często czekali oni tutaj w długich i czasochłonnych korkach. Dzięki nowej 5 kilometrowej drodze znacząco poprawiły się zarówno warunki komunikacyjne jak i bezpieczeństwo. Dodatkowo, obwodnica oznacza wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrum miasta, a tym samym zmniejszenie emisji toksycznych spalin i hałasu w okolicy.

Inwestycja pochłonęła ponad 56 mln złotych, z czego 42 mln to unijne dofinansowanie.

Beneficiary: The city of Jelenia Góra

Title of the project: Southern ring road of Jelenia Góra – Stage II

Value of the project: almost PLN 56 million

Value of co-financing from the EU: almost PLN 43 million

The Maciejowa ring road is one of the largest infrastructural investments carried out in recent years in the vicinity of Jelenia Góra. It will make life easier, not only for city residents but also for tourists visiting these areas. Until now, when heading for Jelenia Góra Valley, they often waited here in long and time-consuming traffic jams. Due to the new 5-kilometer road, both communication conditions and safety have significantly improved. In addition, the construction of the ring road means removing transit traffic from the city

centre, thereby reducing toxic exhaust emissions and noise in the area.

The investment consumed over PLN 56 million, of which PLN 42 million came from EU funding.

Park&Ride w Ścinawie

Beneficjent: Gmina Ścinawa

Tytuł projektu: Wdrażanie strategii niskoemisyjnej poprzez ograniczenie ruchu zmotoryzowanych w centrum miasta Ścinawy

Wartość projektu: ponad 9,6 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: ponad 6,4 mln zł

Nowoczesny parking w kształcie statku z wyznaczonymi 122 miejscami, stacją wypożyczania rowerów, przystankiem komunikacji zbiorowej, a także toaletami publicznymi i natryskiem – tak wygląda Park&Ride w Ścinawie. Na dziobie parkingu-statku ulokowany został czołg T-34, który przez wiele lat stał na cokole na ścinawskim rynku. Dziś odrestaurowany skrywa „kapsułę czasu”, czyli szczelny metalowy pojemnik z mapą powiatu lubińskiego, gazetami i zdjęciami, który podczas uroczystego otwarcia umieścili w nim lokalni samorządowcy.

Parking powstał przy wjeździe do miasta, w bezpośrednim sąsiedztwie portu Ścinawa oraz dróg wylotowych. Podróżni, którzy zdecydują się zostawić tutaj swój samochód, będą mogli przesiąść się na rower lub do autobusu w kierunku centrum miasta i dworców PKP lub PKS, skąd mają połączenia do Lubina, Polkowic i Brzegu Dolnego.

Parkingi typu „parkuj i jedź” (ang. Park&Ride, P&R) – to miejsca postojowe dla aut, zlokalizowane na obrzeżach miast, przeznaczone dla osób korzystających z publicznego transportu zbiorowego. System ma zachęcać kierowców do ograniczenia podróży własnym autem do niezbędnego minimum i przesiadania się do autobusów lub tramwajów.

Beneficiary: The Ścinawa commune

Title of the project: Implementing a carbon efficiency strategy by limiting motorized vehicle traffic in the city centre of Ścinawa

Value of the project: over PLN 9.6 million

Value of co-financing from the EU: over PLN 6.4 million

A modern car park in a shape of a ship with 122 spaces, bicycle rental station, public transport stop, as well as

public toilets and a shower – this is what Park&Ride in Ścinawa looks like. A T-34 tank is located on the bow of the parking-ship, which had been standing for many years on a pedestal on the market square in Ścinawa. Today, the restored tank has a „time capsule” hidden inside, i.e. a sealed metal container with a map of the Lubin powiat, newspapers and photos, which was placed during the opening ceremony by local government officials.

The parking is located at the entrance to the city, in the immediate vicinity of the port of Ścinawa and exit roads. Drivers who decide to leave their car here will be able to change to a bicycle or a bus towards the city centre and railway or bus stations, from where they can go using public transport to Lubin, Polkowice and Brzeg Dolny.

Park&Ride (P&R) car parks – are parking spaces for cars, located on the outskirts of cities, intended for people using public transport. The system is to encourage drivers to limit travel by their own car to the necessary minimum and change to buses or trams.

Miodowe SPA

Beneficjent: Hotel Dębowy – Monika Kwiedacz

Tytuł projektu: Innowacyjność procesowa i produktowa apiterapii w Hotelu Dębowym w Bielawie

Wartość projektu: prawie 1,8 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: prawie 600 tys. zł

Cisza, śpiew ptaków, szelest drzew i relaks... To wszystko czeka na nas u podnóża Gór Sowich w Hotelu Dębowym w Bielawie. Otoczony pięknym zabytkowym parkiem obiekt został wybudowany w 1904 roku na zlecenie Wolfganga Dieriga, największego ówczesnego przedsiębiorcy z branży włókienniczej z Bielawy i okolic. Dierig i jego rodzina mieszkali tam do 1945 r. Potem

rezydencję wraz z przyległymi budynkami przekształcono w placówkę leczniczą z uwagi na panujący w tym regionie klimat. Placówkę zamknięto w 2000 r., a rok później sprzedano obecnym właścicielom. Dzięki ich staraniom obiekt został wyremontowany, a cały kompleks został wpisany do rejestru zabytków. Po pewnym czasie właściciele otworzyli „Hotel Dębowy Biowellness & SPA”.

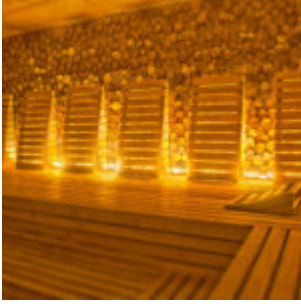
Kompleks ze względu na swoje położenie oraz klimat sprzyjający odnowie oraz leczeniu cieszy się dużym zainteresowaniem turystów. Właściciele postarali się o dofinansowanie na projekt, w ramach którego w przypałacowym parku powstało apiforium (sauna zewnętrzna) oraz naturalnie uzdatniany biostaw kąpielowy. Apiterapia jest fundamentem funkcjonowania SPA w kompleksie i oznacza metodę profilaktyki, pielęgnacji i leczenia przy pomocy **produktów pochodzenia pszczelego** takich jak: miód pszczeli, pyłek pszczeli, mleczek pszczele i kit. Produkty pszczelarskie znajdują zastosowanie m.in. w leczeniu chorób układu krążenia, układu oddechowego, układu pokarmowego, skóry i błon śluzowych, schorzeń ginekologicznych, a także chorób alergicznych oraz stresu. W ramach apiterapii kompleks oferuje okłady z miodu w jedynym na świecie apitarium – specjalnej łaźni miodowo – ziołowej, masaż miodem lub pyłkiem pszczelim, antystresowy seans w apiforium, a także relaksującą kąpiel w mleku i miodzie.

Hotel Dębowy może poszczycić się tym, że posiada pierwsze w Polsce SPA, które wykorzystuje produkty pszczele i miód w celu pielęgnacji zdrowia i urody. Dzięki unijnemu dofinansowaniu jakie firma otrzymała na apiterapię, obiekt cieszy się jeszcze większym zainteresowaniem turystów.

Fot.: Wojciech Karwacki

Beneficiary: Hotel Dębowy – Monika Kwiędacz

Title of the project: Process and product innovation of apitherapy at Hotel Dębowy in Bielawa

Value of the project: almost PLN 1.8 million

Value of co-financing from the EU: almost PLN 600,000

Silence, birds singing, psithurism and relaxation ... All this awaits us at the foot of the Sowie Mountains in Hotel Dębowy in Bielawa. Surrounded by a beautiful historic park, the building was built in 1904 on the request of Wolfgang Dierig, the largest entrepreneur in the textile industry at the time in Bielawa and the surrounding area. Dierig and his family lived there until 1945. Then the residence and adjacent buildings were transformed into a medical institution due to the climate in the region. The facility was closed in 2000 and sold to its current owners a year later. Thanks to their efforts, the building has been renovated and the entire complex has been entered in the register of monuments. After some time, the owners launched „Hotel Dębowy Biowellness & SPA.”

The complex, due to its location and climate conducive to renewal and treatment, is very popular among tourists. The owners applied for funding for a project under which an apiforium (outdoor sauna) and a naturally conditioned swimming bio-pond were created in the palace park. Apitherapy is the foundation of the SPA's functioning in the complex and it is a method of prevention, care and treatment with the use of **products of bees** such as: honey, bee pollen, royal jelly and putty. Products of bees are used, e.g., in the treatment of cardiovascular, respiratory, digestive, skin and mucous membrane diseases, gynaecological diseases as well as allergic diseases and stress. As part of apitherapy, the complex offers honey compresses in the world's only apitarium – a special honey-herb bathhouse, honey or bee pollen massage, anti-stress session in apiforium, and a relaxing bath in milk and honey.

Hotel Dębowy is proud to have the first SPA in Poland that uses bee products and honey to care for health and beauty. Thanks to EU funding that the company received for apitherapy, the facility is even more popular among tourists.

Gminny Ośrodek Kultury w Zawoni

Beneficjent: Gmina Zawonia

Tytuł projektu: Adaptacja dawnego kościoła ewangelickiego w Zawoni na cele kulturalne

Wartość projektu: ponad 3,5 mln zł

Wartość dofinansowania z UE: prawie 3,3 mln zł

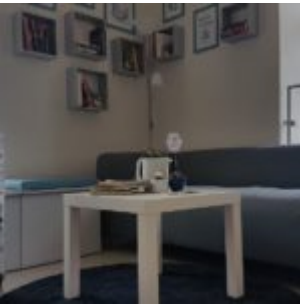
Wiele dolnośląskich zabytków opustoszałych po wojnie niszczone do dziś i nie miało tyle szczęścia, co wybudowany pod koniec

XVIII w. ewangelicki kościół w Zawoni. Była świątynia przez lata pełniła rozmaite funkcje, służyła m.in. jako magazyn zboża czy sala gimnastyczna dla dzieci z pobliskiej szkoły. Mieszkańcy od lat czynili starania, by przywrócić kościołowi dawną świetność, ale dopiero teraz stało się to możliwe. Dzięki unijnemu dofinansowaniu powstał tam bowiem gminny ośrodek kultury. Zakupiono nowe meble, sprzęt i wyposażenie oraz zagospodarowano teren wokół kościoła.

Udało się stworzyć wielofunkcyjną i przyjazną przestrzeń, na którą składa się m.in. imponująca, na ponad 200 miejsc siedzących, sala widowiskowa ze sceną oraz z profesjonalnym oświetleniem, nagłośnieniem i zapleczem. Powstały ciekawie zaaranżowane pracownie warsztatowe, a także tematyczne strefy działań, takie jak POCZYTAJKA czy WOLNA CHWILA, służące jako miejsca spotkań i integracji. Pracownie, każda o powierzchni ok. 50 m², można ze sobą łączyć. Wystarczy przesunąć mobilne ścianki dzięki czemu powstanie duża ok. dwustumetrowa powierzchnia. W odnowionej wieży utworzono natomiast Galerię PO SCHODACH, w której mają miejsce wystawy lokalnych artystów i nie tylko. W zabytkowej przestrzeni życie kulturalne Gminy Zawonia nabiera tempa i barw.

Fot: Archiwum GOK w Zawoni.

Beneficiary: The Zawonia commune

Title of the project: Adaptation of the former Evangelical church in the Zawonia commune for cultural purposes

Value of the project: over PLN 3.5 million

Value of co-financing from the EU: almost PLN 3.3 million

Many of Lower Silesian monuments deserted after the war are deteriorating to this day and were not as lucky as the Evangelical church in the Zawonia commune that was built at the end of the 18th century. The former temple has served various functions for years, including as a grain warehouse or gym for children from a nearby school. Residents have been making efforts for years to restore the church to its former glory, but only now it became possible. Thanks to EU funding, a commune cultural centre was created there. New furniture, appliances and equipment were purchased and the area around the church was developed.

A multifunctional and friendly space was created, which includes, i.e., an impressive concert hall that can seat over

200 people, with a stage, professional lighting, sound system and facilities. Interestingly arranged workshops were created, as well as thematic areas of activity, such as POCZYTAJKA [eng. reading area] or WOLNA CHWILA [eng. spare moment], serving as meeting and integration places. The workshops, each of them of approx. 50 m², can be combined with each other. All we have to do is move the mobile walls and we will obtain a large space of about two hundred meters. The PO SCHODACH [eng. Up the stairs] Gallery was created in the renovated tower, where exhibitions of local artists and more take place. In the historic space, the cultural life of the Zawonia Commune is gaining momentum and colour.
